

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

สิทธิชัย สาเอี่ยม : การพรรณาสถานที่และการบ่งชี้สถานที่ในภาษาอิมปี (SPATIAL DESCRIPTION AND SPATIAL DEIXIS IN MPI) อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.กฤษดาธรรม หงส์ลดาธรรม, อ.ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ดร.กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา, 240 หน้า. ISBN 974-636-415-4.

งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายหลักเพื่อศึกษาการใช้คำกริยาเคลื่อนที่แสดงการบ่งชี้ของคนอิมปีในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งการใช้คำกริยาดังกล่าวที่สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับความหมายประจำคำ รวมถึงศึกษาระบบการบ่งชี้สถานที่ในภาษาอิมปีทั้งระบบ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังศึกษาระบบการพรรณาสถานที่ในภาษาอิมปีด้วย ทั้งนี้เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างระบบการพรรณาสถานที่และระบบการบ่งชี้สถานที่ในภาษานี้

จากการวิจัยพบว่า ภาษาอิมปีมีการพรรณาสถานที่ด้วยระบบสัมพันธ์ ระบบแน่นอนและระบบเนื้อใน ซึ่งในระบบแน่นอนนั้นมีการยึดสภาพภูมิประเทศ คือ ระดับพื้นที่สูง-ต่ำ และพบว่าในระบบการบ่งชี้สถานที่ในภาษาอิมปีมีรูปบ่งชี้สถานที่ 2 ประเภท คือ รูปบ่งชี้สถานที่ประเภทหมวดคำคำชี้เฉพาะประเภทต่าง ๆ และหมวดคำคำกริยาเคลื่อนที่แสดงการบ่งชี้ รูปบ่งชี้สถานที่ทั้งสองประเภทดังกล่าวเป็นหน่วยคำอิสระ หมวดคำคำชี้เฉพาะสามารถแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ คำคุณศัพท์ชี้เฉพาะ คำสรรพนามชี้เฉพาะ คำกริยาริเศษชี้เฉพาะและคำกริยาริเศษชี้เฉพาะบ่งชี้อาการ คำชี้เฉพาะทั้ง 4 ประเภทดังกล่าวเกี่ยวข้องกับกรบ่งชี้ระยะใกล้-ไกลโดยยึดตำแหน่งของผู้พูดและผู้ฟังเป็นจุดอ้างอิง นอกจากนี้ทั้ง 4 ประเภทยังสามารถบ่งชี้ตำแหน่งใกล้เฉพาะผู้พูดหรือ เฉพาะผู้ฟัง และคำกริยาริเศษชี้เฉพาะสามารถบ่งชี้บริเวณหรือจุดของสถานที่ที่ผู้พูดอยู่ได้อีกด้วย

คำกริยาเคลื่อนที่แสดงการบ่งชี้ในภาษาอิมปีที่ผู้วิจัยเลือกศึกษา ได้แก่ "ไป-มา" และ "เอาไป-เอามา" นั้น มีทั้งหมด 11 คำ ซึ่งมีทั้งทิศทางของการเคลื่อนที่เข้าหา-ออกจากตำแหน่งของผู้พูดและ/หรือผู้ฟังและบ่งชี้ทิศ (เฉพาะทิศตะวันออกและทิศตะวันตก) และระดับพื้นที่สูงหรือต่ำด้วย คำกริยาดังกล่าวสามารถทำหน้าที่เป็นคำกริยาหลักและคำกริยารอง และสามารถใช้ได้ทั้งในสถานการณ์ที่มีการใช้สอดคล้องและไม่สอดคล้องกับความหมายประจำคำ โดยทั่ว ๆ ไปพบว่า ในสถานการณ์ที่มีการใช้ไม่สอดคล้องกับความหมายประจำคำนั้น คนอิมปีมักจะเลือกใช้คำกริยาดังกล่าวซึ่งบ่งชี้ทิศตะวันตก และระดับพื้นที่ต่ำมาใช้มากกว่า อย่างไรก็ตามพบว่า ในวัฒนธรรมของคนอิมปีทิศตะวันออกและระดับพื้นที่สูงมีนัยสำคัญทางวัฒนธรรมมากกว่าทิศตะวันตกและระดับพื้นที่ต่ำ

ภาควิชา..... ภาษาศาสตร์
สาขาวิชา..... ภาษาศาสตร์
ปีการศึกษา..... 2539

ลายมือชื่อนิสิต..... สิทธิชัย สาเอี่ยม
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... กฤษดาธรรม หงส์ลดาธรรม
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... กึ่งกาญจน์